

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησεως 220/ 2014

ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Δ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Συνεδρίαση της 17^{ης} Ιουνίου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος:

Ανδρέας Φυτράκης, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ, Στέφανος Δέτσης, Ιωάννης-Κω/νος Χαλκιάς, Νίκη Μαριόλη, Δήμητρα Κεφάλα, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Αθηνά Αλεφάντη και Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής

Δημήτριος Κατωπόδης, Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Ερώτημα: Το υπ'αριθμ. πρωτ.6004/1/61-α/3.4.2014 έγγραφο του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας/κλάδος Οργάνωσης και Ανθρώπινου Δυναμικού/ Διεύθυνση Οργάνωσης Νομοθεσίας Τμήμα 3^ο Νομικών Υποθέσεων και το υπ' αριθμ. πρωτ 6004/1/61-β/13.6.2014 μεταγενέστερο έγγραφο της Δνσης Νομικής Υποστήριξης του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

Περίληψη Ερωτήματος: *«Σε περίπτωση επιβολής σε βάρος Αξιωματικού της Ελληνικής Αστυνομίας του μέτρου της προσωπικής κράτησης, κατόπιν σχετικής απόφασης πολιτικού δικαστηρίου, για απαιτήσεις από αδικοπραξία που τέλεσε, και κατά το χρονικό διάστημα της κράτησής του σε κατάσταση κράτησης:*

α) Δύναται να τεθεί σε κατάσταση υποχρεωτικής διαθεσιμότητας σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του π.δ. 120/2008 ;

β) Θα μειωθούν και αν ναι σε ποιο ποσοστό οι αποδοχές του για το χρονικό διάστημα που δεν εκτέλεσε υπηρεσία ένεκα της προσωπικής κράτησής του;

γ) Ο χρόνος προσωπικής κράτησης του εν λόγω Αξιωματικού θα λογιστεί ως συντάξιμος και πραγματικός χρόνος υπηρεσίας;».

**Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
(Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως ακολούθως :**

I.1. Η παρούσα γνωμοδότηση αποτελεί διόρθωση της υπ' αριθμ. 165/2014 γνωμοδότησης του Τμήματος, λόγω εμφιλοχωρήσαντος στο κείμενο αυτής προδήλου αριθμητικού σφάλματος ως προς το ποσοστό μείωσης των αποδοχών αστυνομικού κατά το χρόνο παράνομης απουσίας από την υπηρεσία, κατόπιν του υπ' αριθμ. πρωτ.6004/1/61-β/13.6.2014 εγγράφου της Δνσης Νομικής Υποστήριξης του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Η ως άνω γνωμοδότηση δεν έχει γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

2. Από το έγγραφο ερώτημα προκύπτει ότι στις 27.6.2007 ο Αστυνόμος Β' Π. Δ ενεπλάκη ως οδηγός Ι.Χ.Ε. αυτοκινήτου σε θανατηφόρο τροχαίο ατύχημα, κατά το οποίο σκοτώθηκε ο συνεπιβάτης, στη θέση του συνοδηγού, Α.Γ. Με απόφαση του Πενταμελούς Εφετείου Πατρών ο ανωτέρω Αξιωματικός καταδικάστηκε τελεσίδικα σε ποινή φυλάκισης τριών (3) ετών με τριετή αναστολή για ανθρωποκτονία από αμέλεια, ενώ με απόφαση του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου Αξιωματικών (με έδρα την Αθήνα) του επιβλήθηκε η ποινή της αργίας με πρόσκαιρη παύση διάρκειας τεσσάρων (4) μηνών. Στις 27.7.2013 η Διεύθυνση Αστυνομίας Βορειοανατολικής Αττικής ενημέρωσε τη Διεύθυνση Αστυνομικού Προσωπικού/Α.Ε.Α. ότι ο Π. Δ καταδικάστηκε σε καταβολή αστικής αποζημίωσης συνολικού ύψους 182.000,00 ευρώ και σε προσωπική κράτηση δύο (2) μηνών, ύστερα από σχετική απόφαση του Εφετείου Αθηνών (729/2012). Στις 26.7.2013 ο εν λόγω Αξιωματικός συνελήφθη από δικαστικό επιμελητή δυνάμει της προαναφερθείσας απόφασης και οδηγήθηκε στο Κατάστημα Κράτησης

Κορυδαλλού, όπου και κρατήθηκε για χρονικό διάστημα δύο μηνών, ενώ σήμερα υπηρετεί στο Αστυνομικό Τμήμα Αμαρουσίου Αττικής.

3. Ακολούθως, η ερωτώσα υπηρεσία, αφού παραθέτει στο ερώτημα τις κρίσιμες κατά την άποψή της διατάξεις, αναφέρει ότι δεν προβλέπεται η υπηρεσιακή κατάσταση στην οποία τίθενται οι Αξιωματικοί της Ελληνικής Αστυνομίας και εν γένει οι Αστυνομικοί σε περίπτωση επιβολής σε βάρος τους του μέτρου της προσωπικής κράτησης, κατόπιν σχετικής απόφασης πολιτικού δικαστηρίου, με αφορμή την άσκηση αγωγής εκ μέρους ιδιώτη με αντικείμενο την καταβολή αποζημίωσης για απαιτήσεις από αδικοπραξίες. Επιπροσθέτως, δεν ορίζεται ποιες θα είναι οι αποδοχές του Αστυνομικού για το ανωτέρω χρονικό διάστημα, καθώς επίσης, αν το εν λόγω χρονικό διάστημα προσωπικής κράτησης λογίζεται ως συντάξιμος χρόνος εργασίας ή ως πραγματικός χρόνος υπηρεσίας. Επίσης σημειώνεται ότι επειδή κατά την επιβολή τόσο του μέτρου της προσωπικής κράτησης, όσο και της ποινής της φυλάκισης ή της προσωρινής κράτησης, ο αστυνομικός στερείται την προσωπική του ελευθερία, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι, κατά το χρονικό διάστημα της προσωπικής κράτησης αστυνομικού σε κατάσταση κράτησης δυνάμει απόφασης πολιτικού δικαστηρίου, ο εν λόγω αστυνομικός βρίσκεται σε κατάσταση υποχρεωτικής διαθεσιμότητας. Ωστόσο, ακόμη κι αν θεωρηθεί ότι ο αστυνομικός, κατά το χρονικό διάστημα της προσωπικής κράτησής του, βρίσκεται σε κατάσταση υποχρεωτικής διαθεσιμότητας, δεν αντιμετωπίζονται τα ζητήματα μισθολογικού – συνταξιοδοτικού χαρακτήρα, καθώς αυτά εξαρτώνται από την εξέλιξη της πειθαρχικής δίκης (βλ. άρθρο 15 παρ. 9 του π.δ. 120/2008), η οποία στην προκειμένη περίπτωση έχει περατωθεί.

4. Κατόπιν των ανωτέρω, υπεβλήθησαν τα ακόλουθα ερωτήματα

«Σε περίπτωση επιβολής σε βάρος Αξιωματικού της Ελληνικής Αστυνομίας του μέτρου της προσωπικής κράτησης, κατόπιν σχετικής απόφασης πολιτικού δικαστηρίου, για απαιτήσεις από αδικοπραξία που τέλεσε, και κατά το χρονικό διάστημα της κράτησής του σε κατάσταση κράτησης:

α) Δύναται να τεθεί σε κατάσταση υποχρεωτικής διαθεσιμότητας σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του π.δ. 120/2008 ;

β) Θα μειωθούν και αν ναι σε ποιο ποσοστό οι αποδοχές του για το χρονικό διάστημα που δεν εκτέλεσε υπηρεσία ένεκα της προσωπικής κράτησής του;

γ) Ο χρόνος προσωπικής κράτησης του εν λόγω Αξιωματικού θα λογιστεί ως συντάξιμος και πραγματικός χρόνος υπηρεσίας;».

II. 1. Στο ΠΔ 24/1997 (Α'29) Ιεραρχία, καταστάσεις και εξέλιξη των αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 11 παρ. 1, εδάφια γ', δ', στ' και θ' και παρ. 7 του ν.1481/1984 «Οργανισμός Υπουργείου Δημόσιας Τάξης» (Α'-152), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 1590/1986 (Α'-49), ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι:

Άρθρο 8 παρ.1 *«ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ. Είδη καταστάσεων.1. Οι καταστάσεις των αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας είναι :α. Η Ενεργός υπηρεσία. β. Η Υπηρεσία γραφείου. γ. Η Μακρά αναρρωτική άδεια. δ. Η Διαθεσιμότητα. ε. Η αργία με πρόσκαιρη παύση. στ. Η αργία με απόλυση. ζ. Η Μόνιμη Διαθεσιμότητα.»*

Άρθρο 12 *«Διαθεσιμότητα. Διαθεσιμότητα είναι η κατάσταση του αξιωματικού που τίθεται προσωρινώς εκτός υπηρεσίας, για τους λόγους που αναφέρονται στο πειθαρχικό δίκαιο του αστυνομικού προσωπικού.»*

2. Στο ΠΔ. 120/2008 (Α' 182) Πειθαρχικό δίκαιο Αστυνομικού προσωπικού ορίζεται ότι:

Άρθρο 15 *« παρ.2. Σε διαθεσιμότητα μπορεί να τίθενται οι αστυνομικοί, όταν ασκείται σε βάρος τους ποινική δίωξη για ποινικό αδίκημα για το οποίο απειλείται ποινή κάθειρξης ή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών ή διατάσσεται σε βάρος τους Ε.Δ.Ε., για πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο απειλείται ανώτερη πειθαρχική ποινή. Η διάρκεια της διαθεσιμότητας δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δεκαοκτώ (18) μήνες, εκτός αν πρόκειται για πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο απειλείται η ποινή της απόταξης οπότε*

μπορεί να διαρκέσει μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μήνες. Η διαθεσιμότητα μπορεί να λήξει και πριν την συμπλήρωση των παραπάνω χρονικών ορίων, με πράξη του οργάνου που την αποφάσισε, εκτός αν επιβλήθηκε με τελεσίδικη διοικητική πράξη πειθαρχική ποινή, οπότε λήγει με την έναρξη εκτέλεσης της. Παρ.3 Σε διαθεσιμότητα τίθενται υποχρεωτικά οι αστυνομικοί για όλο το χρονικό διάστημα που εκτίουν στερητική της ελευθερίας ποινή ή τελούν σε προσωρινή κράτηση. Σε περίπτωση αντικατάστασης της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους δεν διακόπτεται η διαθεσιμότητα. ...

παρ.9 Ο χρόνος της διαθεσιμότητας, που διανύθηκε για πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο επακολούθησε η επιβολή της ποινής της απόταξης και εκείνος που διανύθηκε λόγω έκτισης στερητικής της ελευθερίας ποινής ή προσωρινής κράτησης, δεν θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας. Σε περίπτωση επιβολής ποινής αργίας, ο χρόνος διαθεσιμότητας λογίζεται ως χρόνος έκτισης της ποινής αυτής. Αν επιβλήθηκε κατώτερη πειθαρχική ποινή ή δεν επιβλήθηκε ποινή, ο χρόνος της διαθεσιμότητας λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας και αίρονται οι συνέπειες αυτής.»

3. Στο Ν.1481/1984 οργανισμός του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης (Α' 152),ορίζεται ότι :

Άρθρο 36 «2. Οι αποδοχές του αστυνομικού προσωπικού υπόκεινται στις παρακάτω κρατήσεις και μειώσεις: α. Λόγω παράνομης απουσίας από την υπηρεσία, 100 % των αποδοχών που αντιστοιχούν στο χρόνο απουσίας. β. Λόγω προφυλάκισης, 50% του συνόλου των αποδοχών του χρόνου προφυλάκισης το ποσό αυτό επιστρέφεται σε περίπτωση αθώωσης ή απαλλαγής ή μη παραπομπής στο ακροατήριο. γ. Λόγω καταδίκης, 50% του συνόλου των αποδοχών του χρονικού διαστήματος έκτισης της ποινής. δ. Λόγω λήψης κανονικής άδειας πέραν της δικαιούμενης 50% του συνόλου των αποδοχών του αναλόγου χρόνου. ε. Λόγω επιβολής ποινής προστίμου για πειθαρχικό παράπτωμα. στ. Λόγω ποινής αργίας με πρόσκαιρη παύση, 20% του συνόλου των αποδοχών του ανάλογου χρόνου. ζ. Λόγω ποινής αργίας με απόλυση 25% του συνόλου των αποδοχών του ανάλογου χρόνου. η...θ.

Λόγω διαθεσιμότητας εκτός εκείνης για λόγους υγείας, 10% του συνόλου των αποδοχών του ανάλογου χρόνου.»

4. Στο ΠΔ 169/2007 (Α' 210) Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, ορίζεται ότι:

Άρθρο 36 «1. Οι υπηρεσίες αυτών που υπάγονται στις διατάξεις για τις στρατιωτικές συντάξεις και αναγνωρίζονται από τον Κώδικα αυτό ως συντάξιμες διακρίνονται σε πραγματικές και πλασματικές. Πραγματική συντάξιμη υπηρεσία είναι αυτή που παρέχεται πραγματικά και πλασματική είναι αυτή που από πλάσμα του νόμου θεωρείται σαν συντάξιμη. (Άρθρο 36 παρ. 1 Α.Ν. 1854/51.)

2. Πραγματική συντάξιμη υπηρεσία με την έννοια της προηγούμενης παραγράφου είναι αυτή που παρέχεται πραγματικά από αυτούς που διατελούν σύμφωνα με τους όρους των άρθρων 24 παρ. 2 και 3 και 27. (Άρθρο 36 παρ. 2 Α.Ν. 1854/51.)

3. Κατ' εξαίρεση θεωρείται σαν συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας. α) ο χρόνος κάθε κανονικής, εκπαιδευτικής ή αναρρωτικής άδειας, β) ο χρόνος της διαθεσιμότητας, εφόσον αυτή δεν οφείλεται σε αξιόποινη πράξη ή πειθαρχικό παράπτωμα για τα οποία επακολούθησε έξοδος από το στράτευμα ή μετάθεση σε αργία με απόλυση, γ) ο χρόνος της αργίας με πρόσκαιρη παύση εφόσον δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ...

5. Δεν θεωρείται συντάξιμος ο χρόνος της παράνομης απουσίας και της λιποταξίας, ο χρόνος της ποινής για όσο διάστημα εκτίθηκε και η οποία καταγνώσθηκε από οποιοδήποτε δικαστήριο, ο χρόνος της αργίας με απόλυση, καθώς και ο χρόνος της δικαστικής προσωρινής κράτησης, εκτός αν επακολούθησε ταύτης αθώωση ή απαλλαγή, οπότε ο χρόνος αυτός θεωρείται ως χρόνος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας (άρθρο 36 παρ. 4 του α.ν. 1854/51)».

5. Στο Π.Δ 503/1985 ΚΠολΔ ορίζεται ότι : Κεφάλαιο Δεύτερο, Μέσα Αναγκαστικής εκτελέσεως, Άρθρο 951 « *Επί χρηματικής απαιτήσεως. 1 Η*

αναγκαστική εκτέλεση για να ικανοποιηθεί χρηματική απαίτηση γίνεται με κατάσχεση περιουσίας εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση με αναγκαστική διαχείριση ή με προσωπική κράτηση ...»

Άρθρο 1047 «1. Προσωπική κράτηση διατάσσεται, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζει ρητώς ο νόμος, και για απαιτήσεις από αδικοπραξίες. Η διάρκεια της προσωπικής κράτησης ορίζεται με την απόφαση, έως ένα έτος. Η αγωγή για απαγγελία προσωπικής κράτησης μπορεί να ασκηθεί και αυτοτελώς. Στην περίπτωση αυτή εκδικάζεται κατά το άρθρο 270 και υπάγεται στο μονομελές πρωτοδικείο. Η αγωγή αυτή, όταν ασκείται αυτοτελώς, εισάγεται είτε στο δικαστήριο της γενικής δωσιδικίας του εναγομένου, είτε στο δικαστήριο που είναι κατά τόπον αρμόδιο για την απαίτηση. Αίτηση απαγγελίας προσωπικής κράτησης που περιέχεται σε αγωγή για την απαίτηση εκδικάζεται κατά τη διαδικασία στην οποία υπάγεται η αγωγή. 2. Δεν διατάσσεται προσωπική κράτηση για απαίτηση δικαστικών εξόδων που επιδικάστηκαν από πολιτικό δικαστήριο ή για απαίτηση μικρότερη από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.»

III. Από τις διατάξεις που παρατέθηκαν, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, συνάγονται τα ακόλουθα σχετικά με το υποβληθέν ερώτημα:

α) Διαθεσιμότητα είναι η κατάσταση του αξιωματικού που τίθεται προσωρινώς εκτός υπηρεσίας, για τους λόγους που αναφέρονται στο πειθαρχικό δίκαιο των αστυνομικών.

β) Η διαθεσιμότητα στο πλαίσιο του πειθαρχικού δικαίου του Αστυνομικού προσωπικού, αποτελεί ένα ιδιώνυμο θεσμό, ανάλογο του θεσμού της αργίας στο πλαίσιο του ισχύοντος δικαίου της κατάστασης των πολιτικών υπαλλήλων (άρθρα 103 και 104 ΥΚ). Η επιβολή διαθεσιμότητας σε αστυνομικό, δεν αποτελεί διοικητική ποινή, αλλά διοικητικό μέτρο που αποσκοπεί στη διασφάλιση της ευρυθμίας στο πλαίσιο της εσωτερικής λειτουργίας της υπηρεσίας για λόγους δημοσίου συμφέροντος, ώστε να προχωρεί απρόσκοπτα η διοικητική έρευνα και να ολοκληρώνεται η πειθαρχική ή ποινική διαδικασία σχετικά με τις υπαίτιες πράξεις που αποδίδονται στον υπάλληλο. (βλ. Γν.3/2014 Δ, Τμήματος Ν.Σ.Κ.).

γ) Οι λόγοι για τους οποίους το αστυνομικό προσωπικό τίθεται σε διαθεσιμότητα ορίζονται στο πειθαρχικό δίκαιο που το διέπει. Στους λόγους αυτούς περιλαμβάνονται οι περιπτώσεις της εκτίσεως στερητικής της ελευθερίας ποινής και της προσωρινής κρατήσεως. Οι ποινές στερητικές της ελευθερίας προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 51 επ. ΠΚ ,ενώ η προσωρινή κράτηση προβλέπεται στα άρθρα 282,283 και 284 του ΚΠΔ. Αμφότερες οι περιπτώσεις αυτές, που, όπως έχει λεχθεί, θεμελιώνουν λόγο θέσης του αστυνομικού προσωπικού σε κατάσταση διαθεσιμότητας, αναφέρονται στο ρυθμιστικό πεδίο του ποινικού συστήματος της χώρας. Ειδικότερα, ως ποινή νοείται μια προβλεπόμενη στο νόμο σκληρή, δηλαδή στιγματιστική και οδυνηρή μεταχείριση, η οποία επιβάλλεται σε κάποιον από την Πολιτεία, προκειμένου να γίνει αισθητή ως τέτοια, ως αποκλειστική έκφραση ιδιαίτερης, υπερβατικά στηριγμένης αποδοκιμασίας για μια αντικανονική συμπεριφορά του.(βλ. Μιχαήλ Μαργαρίτη, Ποινικός Κώδιξ, εισαγωγικό σημείωμα στα άρθρα 50-58 αριθμ.2,έκδοση 2003, Νικ. Ανδρουλάκη, Ποινικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος, σελίδα 16, έκδοση β 2006). Εξάλλου, η προσωρινή κράτηση ενός κατηγορουμένου για μια εγκληματική πράξη αποτελεί μέτρο δικονομικού καταναγκασμού και ειδικότερα συνιστά την επαχθέστερη δικονομική πράξη με την οποία ο κατηγορούμενος στερείται της προσωπικής του ελευθερίας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα πριν από την εκδίκαση της υπόθεσής του, με σκοπό την εξασφάλιση της ομαλής διεξαγωγής της δίκης, με την παρουσία του κατηγορουμένου στην ανάκριση και στο δικαστήριο (δικονομικός σκοπός), καθώς και την αποτροπή διάπραξης νέων εγκλημάτων (προληπτικός σκοπός).(βλ.σχετικά Πόπη Παπανδρέου, Διαγράμματα Ποινικής Δικονομίας, 2η έκδοση σελίδα 63).

δ) Οι αποδοχές του αστυνομικού προσωπικού υπόκεινται σε μειώσεις μεταξύ άλλων περιπτώσεων, στην περίπτωση παράνομης απουσίας ή θέσης τους σε διαθεσιμότητα. Η περικοπή των αποδοχών του υπαλλήλου ένεκα μη προσφοράς υπηρεσίας δεν αποτελεί πειθαρχική ποινή, αλλά οικονομικής φύσεως συνέπεια, η οποία επέρχεται σε κάθε περίπτωση υπαίτιας παράλειψης παροχής των υπηρεσιών του υπαλλήλου, ανεξάρτητα από την τυχόν

υφιστάμενη πειθαρχική ευθύνη του για την παράλειψη αυτή (βλ. ΣΤΕ 2975/2007 σκέψη 4, όπου και παραπομπές στις ΣΤΕ 2370/1987, 2836/1988, 916/1989 κ.ά.).

Επίσης από τις ίδιες διατάξεις προκύπτει ότι ο χρόνος της παράνομης απουσίας ή της διαθεσιμότητας που διανύθηκε για πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο επακολούθησε η ποινή της απόταξης και εκείνος που διανύθηκε λόγω έκτισης στερητικής της ελευθερίας ποινής ή προσωρινής κράτησης, δεν θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας.

ε) Τα προβλεπόμενα στο άρθρο 951&1 εδ.α' του ΚΠολΔ μέσα αναγκαστικής εκτέλεσεως, τα οποία ο δανειστής δικαιούται να χρησιμοποιήσει για την ικανοποίηση των χρηματικών απαιτήσεών του, είναι η αναγκαστική κατάσχεση της περιουσίας του οφειλέτη του, η αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης (έχει περιπέσει σχεδόν σε αχρησία) και η προσωπική κράτηση, η οποία απαγγέλεται από το Δικαστήριο σε εξαιρετικές περιπτώσεις (βλ. Γιώργο Χρ. Νικολόπουλου, Αναγκαστική Εκτέλεση, Β' έκδοση, σελίδα 297). Ο επισπεύδων δανειστής είναι ελεύθερος να επιλέξει οποιοδήποτε από τα προβλεπόμενα στον ΚΠολΔ μέσα εκτέλεσης για την ικανοποίηση της χρηματικής αξίωσής του σωρευτικά και διαδοχικά υπό τον περιορισμό, πάντως, του άρθρου 281 ΑΚ. (βλ. Γιώργο Νικολόπουλου, όπου ανωτέρω σελίδα 22 και 297). Η προβλεπόμενη στο άρθρο 1047 &1 του ΚΠολΔ προσωπική κράτηση αποτελεί μέσο έμμεσης αναγκαστικής εκτέλεσης για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων του δανειστή που προέρχονται από αδικοπραξία, όπως οι απαιτήσεις που απετέλεσαν το αντικείμενο της απόφασης του Εφετείου που αναφέρεται στο ιστορικό. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι η απαγγελία της προσωπικής κρατήσεως δεν έχει τιμωρητικό – ποινικό χαρακτήρα, αλλά έχει ως σκοπό την εκτέλεση της καταψηφιστικής διατάξεως της απόφασης του Δικαστηρίου. (πρβλ. ΕΑ 729/2012 τμήμα 12ο, η οποία αφορά την υπόθεση του ερωτήματος).

IV. Σύμφωνα με τα πραγματικά και νομικά δεδομένα που έχουν εκτεθεί, προκύπτει ότι στις ως άνω διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου του αστυνομικού προσωπικού, στις οποίες αναφέρεται και η υπηρεσία που υπέβαλε το

ερώτημα, δεν προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής του διοικητικού μέτρου της διαθεσιμότητας στην περίπτωση εκτέλεσης απόφασης πολιτικού δικαστηρίου που απαγγέλει την προσωπική κράτηση του εναγομένου-οφειλέτη. Οι προαναφερόμενες διατάξεις, λόγω του εξαιρετικού τους χαρακτήρα, ερμηνεύονται στενά. Κατ' ακολουθίαν, ο αναφερόμενος στο ιστορικό αστυνομικός δεν μπορούσε να τεθεί σε διαθεσιμότητα. Ζήτημα, πάντως, γεννάται, αναφορικά με το δεύτερο και τρίτο ερώτημα, αν η προσωπική κράτηση αστυνομικού που λαμβάνει χώρα ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης απόφασης πολιτικού Δικαστηρίου, μπορεί να χαρακτηριστεί ως παράνομη απουσία από την υπηρεσία και, ως εκ τούτου, αφενός μεν οι αποδοχές του αστυνομικού να υπόκεινται σε μειώσεις -κρατήσεις κατά την παρ.2 περ. α του άρθρου 36 του ν.1481/1984 και αφετέρου ο χρόνος προσωπικής κράτησης να μην προσμετράται ως συντάξιμος κατά την παρ.5 του άρθρου 36 του πδ 169/2007. Επί του ζητήματος τούτου, κατά τη γνώμη του Τμήματος, ως παράνομη απουσία από την εκτέλεση υπηρεσίας, κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων, νοείται και η προσωπική κράτηση του αστυνομικού ένεκα εκτέλεσης απόφασης πολιτικού δικαστηρίου που απαγγέλει την κράτηση αυτή από διαφορά ιδιωτικού δικαίου, δεδομένου ότι η κράτηση εδράζεται επί της συνδρομής προϋποθέσεων, οι οποίες σε κάθε περίπτωση, συνάπτονται με την μη νόμιμη υποκειμενική συμπεριφορά του κρατούμενου και εν τέλει σε λόγους που ανάγονται αποκλειστικά στο κύκλο δράσεως και ευθύνης αυτού (τέλεση αδικοπραξίας εκτός υπηρεσίας που έχει κριθεί τελεσιδίκως, μη εξόφληση της επιδικασθείσας αποζημίωσης ή ικανοποίησης της ψυχικής οδύνης των συγγενών του θύματος). Η προσωπική κράτηση του αστυνομικού είναι δηλαδή αποτέλεσμα παρανόμων πράξεων ή παραλείψεων αυτού, οι οποίες, τελικώς, οδήγησαν στην απουσία του από τη υπηρεσία και, συνεπώς, στην μη εκτέλεση των καθηκόντων του. Πρέπει δε να σημειωθεί ότι ακόμη και ο χρόνος κράτησης εξαρτάται από τη συμπεριφορά του κρατούμενου, δεδομένου ότι, κατά το νόμο, ο κρατούμενος απολύεται, αν κατατεθεί αρμοδίως το χρέος για το οποίο επιβλήθηκε η προσωπική κράτηση (βλ. άρθρο 1052 ΚΠολΔ). Η τυχόν οικονομική αδυναμία εκηληρώσεως του χρέους, πέραν του ότι από καμία διάταξη ή γενική αρχή του δικαίου δεν προβλέπεται να

εξετασθεί από την υπηρεσία, δεν δύναται να καταστήσει την απουσία από την εκτέλεση της υπηρεσίας δικαιολογημένη, υπό την έννοια ότι υφίσταται αδυναμία καταβολής του χρέους, και, άρα, δυνατότητα διακοπής της κράτησης κατά το νόμο, δεδομένου ότι η νομική κατάσταση στην οποία περιήλθε ο αστυνομικός είναι αποτέλεσμα δικών του πράξεων ή παραλείψεων, οι συνέπειες των οποίων δεν μπορεί να λειτουργήσουν υπέρ του και εις βάρος της υπηρεσίας που στερήθηκε των υπηρεσιών του. Τέλος, σε κάθε περίπτωση, η εν λόγω απουσία από την υπηρεσία λόγω προσωπικής κράτησης του αστυνομικού που λαμβάνει χώρα κατόπιν απόφασης πολιτικού Δικαστηρίου, το οποίο επελήφθη ιδιωτικής διαφοράς, δεν προβλέπεται ως επιτρεπτή, άλλως δικαιολογημένη από τις διατάξεις που προβλέπουν την προσωπική και υπηρεσιακή κατάσταση των αστυνομικών.

V. Ενόψει των ανωτέρω, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η απάντηση που προσήκει στα αντίστοιχα υποερωτήματα είναι: στο υπό στοιχείο α) αρνητική, ήτοι ότι, σε περίπτωση επιβολής του αναγκαστικού μέσου της προσωπικής κρατήσεως δυνάμει αποφάσεως πολιτικού δικαστηρίου, δεν προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 15 του πδ. 120/2008 η θέση αξιωματικού της Ελληνικής Αστυνομίας σε κατάσταση υποχρεωτικής διαθεσιμότητας, στο υπό στοιχείο β) καταφατική, ήτοι ότι οι αποδοχές του αστυνομικού πρέπει να μειωθούν κατά 100 % των αποδοχών που αντιστοιχούν στο χρόνο της παράνομης απουσίας από την υπηρεσία κατά την προσωπική κράτησή του για χρέη από αδικοπραξία σύμφωνα με τη διάταξη της παρ.2 α του άρθρου 36 του ν.1481/1984 και στο υπό στοιχείο γ) αρνητική, ήτοι ότι ο χρόνος που ο αστυνομικός τελούσε σε προσωπική κράτηση, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, δύναται να μην υπολογισθεί ως συντάξιμος, κατά τη διάταξη της παρ.5 του άρθρου 36 του πδ 169/2007, υπό την επιφύλαξη της κρίσης της αρμόδιας για τον κανονισμό της σύνταξης υπηρεσίας.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

ΑΘΗΝΑ 18.6.2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΥΤΡΑΚΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΤΩΠΟΔΗΣ

**ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ